

ՍՈՒՐԶԱՆԴԱԿ

ՀԱՐԱԹԵԿԱՆ

30 ՓԱՐԱ

ՀԱՆՈՑՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

ՓԱՐԱ 30

ՍՈՒՐԶԱՆԴԱԿԻ իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է։ Շրջանին դիմել է Պոլսոյ համար 40 դահեկան, կանխիկ։ Կիսաշրջանը՝ 26 թերթ 20 դահեկան համար 30 փարայ։ Գաւառացի համար շրջանին դիմել է թղթատարի ծախքով 48, կիսաշրջանը 26 դահեկան։

Ծանուցման ատոյը 2 դահեկան։ Այնժամ նամակ չ'ընդունւիր։ 2ի հրատարակուած գրութիւնք ետ չեն տրուիր։ Նամակ եւ գրութիւնք ուղղել առ Տիրան Գ. Փափուզեան Պոլսը Աթի ճառատէտի Բիթուպանէի մօտ մի թիւ 62

ԹԻՒ 14 Գ ՏԱՐԹ

1888

ՇԱՔԱԹ 24 ՍԵՊՏԵՄ.

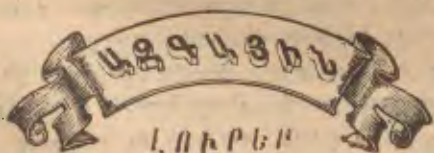

ՎՍԵՄ. ՅԱՐԱԹԻՒՆ ՓԱՇԱ ՏԱՏԵԱՆ

Մեծաւ բերկրո թեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Վեհգրութեան աւագ աստիճանը չորհել Արատքին Գործոց Նախարարութեան խորհրդական Տատեան Վսեմ Յարութեան ֆաշային։

Այս կայսերական բարձր չորհ արժանաւոր վարձարութեան մ'է երկարամեայ հաւատարիմ ծառայութեանց զորս Վսեմ Յարութեան փաշտ քաղաքական եւ դիւանական ասպարեզին մէջ մեծաւ խոհականութեամբ եւ ճարտարութեամբ մատուցած է եւ կը մատուցանէ Օսմ. կայս. կառավարութեան։

Ն. Վսեմութեան Չորեքշաբթի օրը Վեհ. Սուլթանի հետ աշխատելու պատիւ ունեցած պահուն էր որ Վեհ. Սուլթանն հաճեցաւ ծանուցանել նմա թէ Իւր գոհունակութեան այս բարձր հաւատարիքը կը շնորհէ եւ նոյն օրն, իրիկուան դէմ կայսերական Իրատէն հաղորդուեցաւ Բ. Դրան։

Երեքշաբթի օրը Դատական եւ Կրօնական Գործոց պաշտօնեայ Վսեմ. Ճէվդէթ բաշայի կողմէ ի պատրիարքարան ուղղեալ պաշտօնագիրը, անցեալ ուրբաթ օրուան

Ազգային Ժողովոյ մէջ տեղի ունեցած դէպքին վրայ ցաւակցութիւն յայտնելով՝ նոյնին կրկնութեանը տեղի չտալու եւ Ժողովոյ ազատութիւնը չընտրարուելու համար պէտք եղած միջոցներուն կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած լրջաւ կը յայտնէ. միւսգամայն ըստ սահմանադրութեան, Պատրիարքի ընտրութեան համար սկսուած քուէարկութեան շարունակութեան պէտքը կիմացնէ։

Փաղաքական Ժողովն իւր հինգշաբթի առուր զումարման մէջ նկատուիւթեան առնելով Բ. Դոնէն եկած ծանուցեալ թէգրեւն, որոշեց տեղեկագրով մը հաղորդել զայն Ազգային Ժողովոյ որ ի դռնեակ նիստ պիտի դումարի յառջեկայ Հինգշաբթի Ժամ 4 ին ի Պատրիարքարան։

ԱԶԳ

Մեծաւ բերկրութեամբ եւ շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ՝ այս անգամ ՉԱՆԹԱ անուամբ լրբատառ զաւելտահանգիտի մը արտօնութիւնն ստացանք, որ շարաթը անգամ մը, Հինգշաբթի օրեր պիտի հրատարակուի։

Թէ ՍՈՒՐԶԱՆԴԱԿԻ եւ թէ ՉԱՆԹԱԻ համար ըլլալիք նոր կարգադրութեան եւ ուղղութեանցը վերայօք յաջորդ թերթով պիտի խօսինք։

ՄՈՆԹԷ՝ ՔՐԻՍՏՈ ՈՐԴԻՆ

Մեծ. Քրիստափորեան էֆէնտիի անտր առ տետր հրատարակած Մօնթէ Քրիստոի որդի վիպասանութեան 4րդ հատորն ալ ամբողջացաւ. և կը վաճառի ամեն հոյ գրավաճառաց քով ի գին 10 դահեկան:

ՆՈՐԱՎԵՊ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(Գօնարկմանին)

(Շար. Տես թիւ 13)

«Ներս մտանք».

Հիանալի խցիկ մ'էր, մեծ արուեստիւ սպիտակ անդուսէ պատեալ, պատուհաններու և մահճակալին վարագոյրները երկնադոյն կապուտակ գոյնով էին: Կապուտակ մէջ ոգիներու բռնիկ մ'էր, ծիածանի ամպոյ մը մէջ սև. րովբէից ներքնաւենեակ մը:

Կիտաբաց պատուհանին մօտ, փառահեղ բազմոցի մը վրայ մատաղաղ կիտանդ մեղկօրէն փուռեր էր, աչքերը կիսափակ, գլուխը յետս հակած, երեսն աճիքան թալիանար որ կրնար մարմարիտնէ արծառ կամ մետաղ մը կարծուիլ:

Կրան բացուելու ազմուկէն և ոչ իսկ թուեցաւ թէ կարթննայ, մօտեցանք. դարձեալ տեղէն չի շարժեցաւ:

Վան—Օվէն սկնարկ մը ուղեց ինձ. որով ըսել կուգեր թէ. (կը տեսնէ՞ք) Ապա ժպտել ջանալով կարեկիր խոցեալ բազմոցին մօտիկը դարչապարին վայ կծկելով ուղեքական կերպիւ. ձեռքը ծնկուրներուն զարնելով կեղծ ուրախութեամբ մը երեք անգամ մրմռեց մշտադին. Խտի՛թ, Խտի՛թ, Խտի՛թ:

Յայնժամ առ հայրենի ձայնին աղմկան ի լուր, Խտի՛թ բացաւ իւր կապոյտ աչքերը:

Արտիանունքը մէկըմէկէ բաժնուած ատեն, վտիտ այտերուն վրայ արտասուած երկու կաթիլներ գլտորեցան. ջայտ տեսնելով Վան Օվէն աշխուժիւ գլուխը մէկէլ դարձուց, հիմկլուրքը խեղդելու համար, բայց հակառակ իւր զգուշաւորութեան աղջկիւ լոց գոյն կամ լաւ ևս զուշակեց, ինչու որ անմիջապէս բռնուն սաստկութեամբ մը ոտք ելաւ և ծերունի միլիոնա տիրոջ գիրկը նետուեցաւ:

«Պրափօ՛, ձայնեցի յայնժամ, մէկէն իմէկ երեւումով, պրափօ՛ և բարի լոյս»:

Խտի՛թ զարմացած ու շփոթած դէպ ի ինձ դարձաւ:

—Բժշկ մ'է սա, բացատրեց միլիոնատէրն:

—Ա՛հ, ըրաւ աղջկիւ զմայլելի փոքրիկ ծամածռութեամբ մը, որ բացայայտ կը նշանակէր թէ՛ «գարձեալ մէկ ռալ»:

Ապա, ինքզինքը թեւթոռի մը վրայ նետելով գրեթէ թափանցիկ ձեռաց մէկն ինձ թողուց, մինչդեռ միւսով սկսաւ մեղմազօրէն իւր պաշտիկի ոսկեհեր ուրուն խոսակցելու հետ խաղալ:

Վան—Օվէն սկսեւ էր նկարագրել մանրամասնաբար թէ ինչպէս տարինրէ ի վեր աղջկիւ հետգհեալ կը նուաղեր ու կը փոխարանար, թէ ինչ պէս գրեթէ վից չաբա թէ ի վեր նոյն իսկ չէր ուզեր այդ տեսեկէն դուրս ելնել որ բան մը իւր աչքին հաճելի չէր երևէր, և կը թուէր թէ ինքզինքը յամր առ յամր կը թողուր մեռանդիլ, վեշտառան հասակին մէջ:

Կրամատէրն շարունակեց, արդ պարսն բժիշկի ինչպէս որ կը տեսնէք, հոս ոչինչ կը պակսի իրեն ինչ որ կը հրամայէ երիտասարդութիւնը, ինչ որ հարստութիւնը կարող է տալ: Աղջկիւ ճշմարտապէս փոքրիկ դժուար մ'է գգուանօք երես կուտամ իրեն, ա՛յն ատորձան, որ սակարանին մէջ գիտաւ իւր անպարտաւորութիւնը, սակայն պարտիք դիտաւ թէ այլ ևս փափաք մը չի յայտնիր թէ և ամեն բան ունի և ևս ժամանակ չեմ թողուր ուղեւու:

Թերեւս Վան—Օվէն մինչեւ իրիկունս պիտի խօսէր այնպէս, բայց ևս քանի մը վայրկեանէ ի վեր աղջկան բաղկերակին ունկնդիր էի, որմէ ամեն բան հասկցեր էի:

Այո՛, Մարքիզուհի, այո՛ տեսաք, դուշակեցի թէ, սոյն սքանչելի հրաշալիօք օժտեալ էակը ինչու համար չէր սիրեր այլևս ոչ դաշտն, ոչ քաղաքն, ոչ իւր ապարոնքն, ոչ զգնակներն, ոչ հանգիստներն, ոչ արդուդարդն, ոչ իւր դաշնակն, ոչ իւր դրքերն, ծաղիկներն և ոչ ի՛կ իւր հէգ թռչնիկներն. վասն զի իւր անձը ոսկեզօծեալ վանդակի մը մէջ փակուած կը գար, վասն զի իւր վիշտասանամեայ սրտին մէջ ոչ ինչ կեղեր, զի կը տաղտկանար յոյժ երջանիկ լինելու համար, զի ամեն իրական պէրճութեանց մեջտեղ կը մեռնէր իւր հազարայն պաշար չի դառնուելու համար, իւր հանճարոյն պայքարի պակասութեան համար, ինքզինքն օգտակար դառնալով թուրեւ և սիրոյ զգայութեան համար:

Վերջապէս, կը հաւատօք պարոններ, առաջարկեցի զինքն ամուսնացնել Ֆրանք. Փօրթի երիտասարդ Սթօրֆիլուս անուն զմայլելի և մատուց դրամատիրոջն հետ:

Ետի՛թ յայտնապէս կը լողոքէր:

Շատ աղէկ, ըսի, խնդրը հասկցուեցաւ:

Վան—Օվէն խենդի պէս տեսնելէն դուրս կը վազէր դեղապիր դրիւռ նիւթիւ բերելու համար:

«Անողորմ է, պարոն, պատասխանեցի, ինձ երկնցուցած դրիւռ ետ մղելով, յետոյ Խտի՛թի դատաւարով հարցուցի, Օրիորդ, արդեօք փոքրիկ եւ աննշան գլխարկ մը ունի՞ք»:

—Այո Տօքթօր, սակայն...

—Յփախ մը կամ յոյժ պարզ ունեց վերարկու մը այդ հիւսանդի վարչամակի վրայէն անխուժօրէն տռնելու համար:

—Անշուշտ, բայց . . .
 —Վերջապէս պարզ քաղաքացիի հազուադէպ որ ներքէ
 ձեզ ամեն ուրէք երթալու .
 —Շատ աղէկ ,
 —Եւ ասոնք միտքէ հինգ վայրկեան կրնան պատրաստ
 լինիլ .
 —Բայց ինչու՞ համար , ինչու՞ համար .
 —Է՛հ , ինչու՞ համար պիտի ըլլայ , հետո դուրս ել-
 նելու համար .
 —Ձեր հե՛տք մի . . .
 —Եւ ո՞ւր պիտի տանիք զինքը , հարցաց հայրը զար-
 մանօք .
 —Այդ իմ գիտնալիք բանս է .
 —Ա՛հ .
 —Օրիորդ , ձեզ կոպտեմ , հինգ վայրկեան ունիք .
 եւ վերջապէս զայն հնազանդեցնելու համար կամացուկ
 մը նորա ականջէն սա խոշոր սուտը զորեցի , « խնդի-
 րը ձեր հօրը կենաց վրայ է . »
 Ապա Վան — Օվէնի դառնալով , թողունք որ օրիոր-
 դը հազուի , ըօի , եւ թիւնն բռնելով զայն սենեկէն դուրս
 սրահը տարի .
 —Բայց ինչ է այս , հարցաց հայրը զարմանօք ,
 վերջապէս պիտի ըսէք թէ ի՞նչ կը նշանակէ այս .
 —Երբէ՛ք .
 —Երբէք մի .
 —Վան — Օվէն , աղջիկնիդ հիւանդ է . . . ծանր հիւ-
 անդ . . .
 —Բարե՛ք , զայդ շատ լաւ գիտեմ .
 | Ուրեմն առանց զիս հարցափորձելու թողէք որ բժշ-
 կեմ զինքը .
 —Ուրեմն կերտւիսաւորէ՞ք .
 —Այո՛ . եթէ սակայն կուրօրէն ինձ անձնատուր լի-
 նիք , եթէ սպիտակ ստորադրեալ քարտէս տաք ինձ .
 —Ըսէ՛ք , ի՞նչ կը պահանջէք ինձմէ .
 —Կը պահանջեմ որ ամեն երկու օրն անգամ մը ի-
 տիթ հետո դուրս ելնէ .
 —Առանձի՞նն .
 —Առանձինն , առաւօտներն , երեքուկան ժամ ,
 —Բայց դո՞նէ զրուցեցէք ինձ թէ . . .
 —Բան սը չեմ կրնար ըսել . . . այո՛ կամ ոչ , կուզէ՞ք
 որ ազատեմ զինքը .
 —Ո՛յ սակայն , արդեօք ինքը պիտի զիջանի .
 —Դէ՛թ աչքովնիդ տեսէք .
 Նոյն վայրկեանն դուրս բացուելով Խաթի սեամին վրայ
 երկցաւ .
 Մուտ չեփորուկի դռնով և պարզ ծալքերով ձենացի
 չգորշ մը իւր սպիտակ բեհեզ չըջողեցաւն վրայ կիցնար ,
 անգորդ փոքրիկ գլխարկ մը , անտառաց ճշմարիտ մա-
 նիշակ մը իւր քնքրեց դուրսից կը ծածկէր . Կարծեմ դու
 աչքիս տեսնէ . . . սիրելի Խաթի . . . այն ձեռով սրաշտե-
 լի կընէր զինքը .
 —Այո՛ կամ ոչ , կրկնեցի Վան — Օվէնի , անգլիաբար .
 Այս հարցմանս վրայ բարի մարդուկը ջրածղաբար
 գրկեց զաղջիկն և բազկիցս մէջ նետեց , և անտույգ լի-
 նելով թէ պիտի բժշկուէր , խոյս տուաւ , ստկորտն դը-
 նաց օրպէս զի միլիտն մը աւելի չա՛ն տնոր համար .

Իսկ ես , Խաթի թեւ առի , քայլ աւ քայլ օգնեցի
 նմա սանդուխներէն իջած առնելու , և զինքը իմ փաք-
 րիկ քուրէիս մէջ նստեցնելէ ետքը .

—Կառավար , խորագան էձիկը , գոչեցի .

(Շարունակելի)

ԲՈԺՈԺԻԿԵԱՆ

Վերջին Լուրեր

Պ . Մ . լսելով որ խումբ մը պարօններ ըստ
 արդի սովորութեան վաղն իրիկուն մատուիր են
 առանց հրաւերի ներկայ գանալի իւր հօրը ան-
 ուան տարեգարծի հանդիսին , այս ինքնակոչ հիւ-
 րերուն հրամցունելու համար , երէկ առաւօտ հրեայ
 մրգավաճառէն Յ օխա Կիւի պէտէ առաւ .

* *

Միւսիւ Նառտէնի , որ անցեալ կիւրակէ գի-
 չեր բարեկամէ մը փոխ առած բօքսինգ սուարէի
 մը գացեր , ուր չափազանց կաքաւելէն բօքսը պայ-
 թեցուցեր էր , չարաթէ մի վեր երեսը կը պահէ
 և նոր մը առնելով արողը յանձնելու անկարողու-
 թենէն արբաճի խումբիսի պէս կը մտածէ .

ՄԻ ՄՆԱՔ ԵՐԲԵՔ

Առանց Ժամացոյցի

Քանի որ Բարիզեան լաւ բանող գրպանի ժամացոյցներ Մի-
 Միւնի 45 զրուշի անհաւատարի գնոյ մը փոխարէն կ'վա-
 ճառի . Սէլվաճևոն Էֆ . ի վաճառատան մէջ ի մահմուտ
 փաշա թիւ 244 ուր զիմուներն պիտի գտնեն նաեւ տար-
 օրինակ աժանութեամբ զանազան տեսակ ընտիր ժամա-
 ցոյցներ . Ոսկեգրուագ յոյժ ճաշակաւոր չլթաներ եւ
 նոյն աճեւ ապարաջաններ :

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՅՑ

1889

Գին 40 փարա

Կը գտնուի Ազգային Հիւանդանոցի Հոգարար-
 ձութեան գլխաւորեալը , Կ . Պօլիս , Մեծ-Նոր խան
 միջնայարկ , թիւ 48 49 50 , և բոլոր Հայ դրա-
 վաճառաց քով .

Հիւանդանոցի Հոգարարձութեան կնիքն չը
 կրող օրինակներն վաւերական չեն .

ՍՈՒԱ ՄԸ

Կատուն սև վերարկուով մը ոտքն ու ձեռները ծածկելով գնաց ըստ մուկերուն թէ՛ ալ ասկէ ետքը մի վախճաք, համարձակ պատեցէք ո՛ր թշնամիք նպարեղինաց, զի ես ճգնաւոր եղայ. պահք պիտի պահեմ ու միտ չպիտի ուտեմ, ուստի ալ ձեզի չեմ մնասեր, ես բնութիւնս վախեցի. ալ խորտ պիտի ուտեմ եւ ընտել մէկուն գէշութիւնն չպիտի ընեմ, ասկէ զատ եթէ տանուտէրք թակարդներ լսեն՝ ձեզ պիտի խաղցնեմ, այսուհետեւ ինծի համար ծով ու ալօթիք:

Միասիտ մկնիւն հաւատացին եւ ուրախացան, ու երբ իրենց ծակերէն դուրս ելնել պըտըտել պատրաստուէին, կեցէ՛ք, կեցէ՛ք, ըստ ծեր մուկ մը, հեղ մը ես ելնեմ սա կատուն երեսը նայիմ ու ետքը կըսեմ ձեզի. զայս ըսելէ ետքը ծակին բերանը գնաց, ու տեսաւ որ կատուն ձեռքերն ու ոտքերը վերարկուին մէջ ծածկերէ խելօքիկ մը նստիւ էր՝ բայց աչքերը դարձեալ առջուան պէս կը փայլէին կը դառնան ու միշտ զէպի ծակերն տնկուած էն:

Փորձառու մուկը լաւ մը գննելէ ետքը հասկնալով որ կատուն զիրենք խաբիլ կուզէ՝ « ասկէ ետքը Յերա Մարկոսն ալ ըլլաս նէ հաւատացողին խերն անիծեմ » կըսէ ու հերոս կը քաշուի:

Այս առակէն, բնութիւնին լաւ սերտուած խաբեայ մարդկանց խօսքերուն եւ շարժմանցը կարեւորութիւնն չտալ կը սովորինք:

ՏԱՆՍ ՆԻՋԱՄՆԱՄԵՍԻ

Սուարէլէր վէ պալօլար մէվսիմի ետգաշտըղընտան՝ կէչէն սէնէ եքսէրի պալօ վէ սուարէլէրտէ դուհուրա կէլէն ույկուհուհուգլուգլարըն պուսէնէ տալի թէքրար օլմամասը իչուն, մահը հալին 20նճի Սալը կիճէսի մաամուաղէլ Մառի վէ միւսիւ էթիէնին թահթը խաբէլէրինտէ թէճէմիւ իտէն պիր թաղըմ միւսիւ վէ մատմուաղէլլէրին մէճլիսինտէ՝ աթիտէ մուհարըէր եէնի Տանս Նիգամնամէսի մէվգիլի միւղաքէրէյէ գոնուլմուշտըր, իշպու Նիգամնամէ, միւսիւ էթիէն վէ մատմուաղէլ Մառի թարաֆընտան գալէմէ ալընմըշտըր:

Աինճի մատտէ. — Տանս դուրմանեասընա տախիլ օլունաճագ քեաֆֆէի տամալարըն պիրինճի վաղիֆէլէրի, էքսէրի սուարէլէրտէ չիրքին վէ խօտալին պիր թաղըմ առամլտըն կէլիպ քէնտիլէրիյէ ահլաթ օլմագ իսթէմէլլէրինտէն խէլաս օլմալարը իչուն, էվլէլլինտէն մախսուս պիրէր գալալիէ պուլմագտան իպարէթ տիր:

— Փաղաթ, միւսիւ էթիէն, ոսնունա գատար պիր գալալիէ իլէ օյնալաճաղըր:

— Էօյլէ եա՛. գալալիէ տէյիլմէյէճէք, հաղղ իթմէտիղինիզ վէ թապիլաթընը ալմաղըղընը պիր թաղըմ էնքօլիլէրին պաշ աղըընալարընտան գուրաթուլմագ իչուն:

— Էօյլէ իտէ կէօղիւն այտըն վէրօն, արթըգ հօպպալա ճուղէնին էլինտէն գուրթուլաճագտըն:

— Աման, պարիթ օլսուն, ծիքսուռաթլըղլա վիրա օյնաեալըմ տէր:

— Վէրօն, էկէլ պէն սէնին եէրինտէ օլմուշ օլալըտըմ, էօյլէ պիր ճէվապ վէրիր իտիմքի՛ եա. նըմա կէլմէյի պիր տահա թէօվպէ իտէր իտի:

— Նէ՞ կիպի:

— Ասա չէքինմէյէք, սէնինլէ օյնամագտան հիշ սէվինճ տուլմաի օրըմ, եահօտ՝ կէ օյնիւմ հօշլանմաղ սէնտէն, տէր՝ պիթիրիր իտիմ, Նէքօ՝ միւսիւ Բօ՛լ:

— Օ՛, Վուղալլէ ուէլօն, մամաղէլ Դաթիկ:

— Բէք ա՛լա, բէք ա՛լա, իքինճի մատտէյէ պաղալըմ:

2ինճի մատտէ. — Դալալիէլէրին պիրիրճի վաղիֆէլէրի, տամալարընա այղըր սօյ հիւրմէթ իթմէքտէն իդարէթ տիր, եանի, էտնա պիր խըտմէթքեար քէնտի էֆէնտիսինէ նէ տէրէճէ ֆէտաքեարըղ իպրաղ իտէրսէ:

— Իչիտի՛եօրմուսըն Պա՛թիսթ, տաման օլտուղումտան՝ աչուրի տէրէճէ ֆէտաքեարըղ իտէճէքսին պտնա. էօյլէ կէչէն աղչամքի կիպի մուղուրգա վաղթընտա հայտուա կիպի գօլլարըմը սըգմալըպ՝ եալընըղ բարմաղլարըմըն ուճունտան շէօյլէ նաղիքեսնէ սուրէթլէ թուլմաճագտըն:

— Սէնտէ մատմաղէլ, էլինի սաղ օմուղումա գօյտուղընտա՝ էօյլէ իալինճէսինէ չիմալըլէմէյէճէքսին:

— Պա՛թիսթ, պու կիպի սըրլարտան պահս իթմէք՝ չիմտի մէճլիսիմիզճէ մէննալաթտան տըր:

— Նէ՞ տէմէք, պունա տա սիր նիզամ գօյմալըլըղ. էթիէնլէրին սօարէսինտէ մամղէլ վէրթին օմուղումա էօյլէ պիր չիմտիք վուրտուքի՛ աղ գալտը պաեղըղպ տիւշէճէյիտիմ:

— Է ճանըմ, Պաթիսթ, սիւանո, տիննէյէլիմ:

— Տիննէյէլիմ՝ ամնա՝ եալընըղ սիգի տիլիլ:

— Իթիրաղընըղ վարըտ՝ ոսնունա պէյան իտէպիրիւսինիզ. չիմտի Յիւնճիւ մատտէյէ պաղալըմ:

— Յիւնճիւ մատտէ. — Բօլգա վէ պախուսուս ճիւօ կալօրլարընտա տամա գալալիէ պիրիպիրլէրիլէ եալաճագըղ սէօյլէչէպիրիլէրի:

— Էյ՛ պու Վէրօնուն իսթէմէտիլի շէյ տիր:

— Նէ՞ Եւրալում, սիզին կիպի սալիւր վաղը թլար
ամեա վէ եա պարսպարարը մըլտան զուրթուլուն
զուսուղ եօգ քի՝ մափիճէ կէօրի շէպիլէլիմ, ֆա-
գաթ տանս վաղ լմնտա՝ բէք բահաթ գօնուլուպ
մխիթարանք պուլուեօրըլ:

— Կէչէն աղչամբի սէօհպէթինիդ օ գատար
ուղուն սիրտիւ քի՝ պիղ օթուրտուգ, մուղիպա
տա սուս օլտա, սիզ իսէ՝ սալօնուն օրթասընտա
տալլին տալլին օյնայըլ սէօյլէշիեօրտընքդ:

— Վիճակ սէօյլէտի իտի տէ՝ էօյրէնմէք իսթէ-
տիմ:

— Աման վէրօն, նէ՞ սէօյլէտի:

— Ֆիրբիմտէ եօգ:

— Գո՛ւղում վէրօն, բէճա իտէրիմ, սէօյլէ:

— Իւսթիւմէ կիւլմէք իշիւն մի:

— Մէա, օնա՛սըլ սէօղ, Ալլահ էթմէսին, նէ՞
օլուր ըմըշ շիմտի իպէրթալըդ տըր. հաթտա կէ-
չէն աղչամ տանս իթաիլիմիդ վաղըթ Անթուան
պանա «Տօրթօն, նէ՞ իշին նալղըմը ալտըն էլէ,»
շարգիսինի էօյրէթտի, մուղիպանըն սէօինտէն պի-
ղիմ սէսիմիլ հիշ պէլլի պիլէ օլմայօր ըտը:

— Ճանըմ վէրօն սէօյլէ:

— Իշթէ շէօյլէ տէտի:

Բէթէն կէօմէք պէշ էնտէն:

Նէ՞ թէղ օստիտըն պէնտէն:

Օստիտըն պիլէշտիմ:

Արղում ալըրտըմ սէնտէն:

— Էյ պուլօ միւսիւ ժան, բէք կիւզէլ սէօյլէ-
միշ, սէնին մայմուն իշտահլըղընա գարշը պէօյլէ
պիր վիճակ եաղըշը ըտը, շիմտի արթըգ պարըշ-
տընըղ եա՛, պագ քի կէնէ տաուլթմայտըն:

Կինճի մատտէ. — Տամալարըն իքինճի վաղիֆէ-
սի՝ օյունուն խըղալտըղը վաղըթ՝ էլլէրինտէ պու-
լունաճագ ֆաղա- իլէ միւսիւլէրին թէրինի սիւ-
մէքտէն իպարէթ տիր:

— Էյ պուլ նա՛սըլ օլապիլիր, միւսիւ էթիէն:

— Շէօյլէ քի, օյնտտըղը զէման, տամալար մու-
շուաւարը քէնտի օմուղարընըն իւսթիւնէ գօյ-
տուգտա՝ սիզտէ եալաշճաճըղ էյիլիպ՝ թէրինիդ
սիլէպիլիւսինիդ:

— Պէն պու թէրթիպի գապուլ իթմէմ, էօյլէ
գօրգուլա սիլէճէյիմէ՝ տամանըն սօլ թարալընա
պիր բէշիլը աստըրըպ, թէրիմի սիլէրիմ:

— Հէմէն պարթթ օլտուն շու սէօլլէրին, Պաթիսթ
քի սըճագ չօրպայա սօուգ սու տօլտուրը սըն,
պունլար հէք էվէտէն թէճըիւպէ օլունմուշ շէյլէր
տիր. սէն պէճէրիկսիդ իսէն պիղ նէ՞ եաբալըմ,
տէյիլ մի միւսիւ Բօլ:

— Սանտուլթ մատմաղէլ:

— Էօյլէ իսէ տէվամ էտին:

Ճինճի մատտէ. — Տանսա խիթամ վէրիտիքտէ՝
միւսիւլէր տամալարընըն թէրինի սօուլմագ իշին,
գօլթուգլարընա ալըպ կէղտիլէճէքլէր, եախօտ
մաղփիճէ պիր քէօշէտէ օթուրուպ՝ ելբաղէլէնէ-
պիլէճէքլէր տիր:

— Ելբաղէլէրի եօգ ըսա նէ՞ եաբաճագլար:

— Միւսիւլէրին պօրճու Բիկմալեօնտան պիրէր
էվանթայլ ալմագ տըր:

— Իշտիեօրսըն Պաթիսթ, էվանթայլ ալաճագ
սըն:

— Պէնճէ հալա հօշ, Բիկմալեօնա գտտար եօ-
րուաճաղըմա՝ աշաղքի մաթպաղտան ելբաղէյի
ալըր կէթիլիլիմ, հէմ տահա գալի տիր:

— Պաթիսթ, արթըգ այգընը սօյ սընըլարըմա
տօգանընօրսըն:

— Ճանըմ, չադա սէօյլէեօրըմ:

— Իշ վաղթնտա պէօյլէ սէօլլէր օլմայաճագ:

— Արթըգ սէօյլէմէմ, բառտօն:

Ճընճը մատտէ. — Ճիւօ կալօրլարընտա վէ պա-
խուսուս Լանսիէնին սօն բառթիսինին Սեֆալէ-
սինտէ, գալալիլէր սալիլլէրին տամալարըլա էլ
էլէ վէրտիլլէրի վագըթ, շէքէր, բուքէթ վէ եա
մէքթուպ վէրէպիլիլլէր:

— Պու տա կիւզէլ պիր նիդամ տըր, հէ՞ Դաթիկ:

— Մէնշուր շէյ, գապուլումուղ տըր:

Դինճի մատտէ. — Տամա վէ գալալիլլէրին բըսը
բըսը սէօհպէթլէրինին նէ օլտուղունու աղնամայա
հիշպիր քիմոէնին հողգ ու սէլահիյէթի եօգ տըր:

— Բէք էյի ամմա՝ ամեալարընըլ վէ եա տու-
տուլարընըլ սօրարլարսա:

— Աղօթք սէօյլէեօրըլ, տէյէճէքիլիլիդ:

— Էյ տօղրուսու, պիր ատամ օյնատըղը վաղըթ
աղթթ իտէպիլիլ մի՝ պուլ նէ՞ կիւլէճէք շէյ տիր:

— Պաթիսթ, սընըլարըմա տօգանընօրսըն, զիրա
պէօյլէ բուսուսըլ մանալար վէրիլիւն՝ հիշ պիր
շէյ եաբամայըլ:

— Բէք ալա, իսթէտիլլինիդ կիպի եաբըն:

Ճինճի մատտէ. — Իշպու նիդամմամէմիլին ահ-
կեամմա մուղայիր հարաքէթտէ պուլունաճագ
տամալար վէ գալալիլլէր, էմբօլի, խօթպին վէ
տուլկուսուղ ատտ օլունաճագլար:

Մատմուղէլլէր իլէ միւսիւլէր եէկ տիլ եէկ
զէպան գապուլումուղ տըր տէտիլլէր սօնրա՝
եաբըն աղչամ թօրթլարըն սուարէսինտէ իշպու
նիդամմամէլլէրի մուճիպիլնճէ տանս իթմէկէ գար-
ար վէրտիլլէր:

Պ, Կոմիտաս, երկու օրէ ո՞ւր ես, չես երևար կոր .

— Կնքահօրս տղուն հարսնիքը գացեր էի .

— Էյ նասըլ, պարէ աղէկ հարսնիք բռնե՞ր էին .

— Էհ, գէշ չէր, իրենց հալին կէօրէ .

— Հարսը խաղցուցի՞ն .

— Հարսը խաղցունելը հիմա պարիթ է, փեսան կը խաղցնեն կոր .

— Այդ ի՞նչ ըսել է .

— Ի՞նչ ըսել պիտի ըլլայ, տղուն 100 ոսկի տալ խոտապեր են, ասոր կուտանք վաղը կուտանք ըսելով մինչև հիմա կը խաղցունեն կոր .

* *

Գինետան մը մէջ .

— Ճանըմ ուստա նիգօլի, պու վերտիղին շտրապ բէք աշատ չէյ, ատամճըլայըն պիր շարապ վէրսէ՞նէ .

— Մնկրտից աղա, նասթրաօթօ, պու խալիս պօխծա ատասի. տուր սիմտի սօրածալմու խածի արուծին աղայա, սէն սօլլէ խածի աղա, սանա վերտիղիմ պօխծա ատասի սառապի նասթի խտի .

— Նոսըլ օլաճադ, թուռչուլա էյի գուլլանըլը ըտը .

* *

Աչկդ լոյս տէր հայր, սօնըդ եկու, լսեցի որ չըմէնտըֆէռին առջի թիւը քեզի է ելեր, աճապա ասլը կայ .

— Ուրկէ լսեցիր օրհնած .

— Պաճանախս կաղէթան կարդացեր է տէ մէջը տեսեր է .

— Մի հաւտար օրհնած, իլլէ կաղէթաները գրելէն ետքը պիւսպիլթիւն սօտ է, հէմ անոնց տուած հալատիօին որը՞ ճրլի չեյաւ քի իմ բիանքօս ալ ճըլլի չելլայ .

— Ճանըմ, մէյ մը թահգիդ ըրէ, պէլքի խաղոյով աս հալատիսը չիտակ տուած են .

— Ան իմ բաղդէս չէ ետփում, հէմ չիտակ հալատիս մալ տան նէ՛ չմէնտըֆէրի, բարեգոր-

ծութեան եախօտ կտակի մը լասթ չիգար, ես մեռելի լասթ կուգայ ես կրակի .

* *

Հանցի՛ր պարոն Մալմիկ, խայկի՛նք Կասօշ բէ-իզը թաղական ընտրուէ՛րէ, ասոր ինչ կրես .

— Շատ աղէկ են ըրեր, հիմա խեղճ հասաւ քի թաղին գործերը կարգի պիտի մտնան, վասըն զի անոր չամի գեկալօրեւ գիտցող մարդ չիկայ աս թաղին մէջ .

* *

Իւր հաւատարմութեամբ հանրածա-նօթ աշխատասէր երիտասարդ մը, կուզէ վաճառատան մը մէջ օգնական դրողի և կամ ուրիշ յարմար պաշտօն մը վարել. ուզողը պէտք է գիմէ Ղալաթիա Գօմէսիօն խան թիւ 69

ՇԱՀԻՆՏ ԳՈՒՄՐԱՆԻԱՍԸ

ՍՐԿԱՐԱ ՔԵԱՂԱՏԷ ՏԵՊՊՕՍԱՌ

ԻՍԹԱՆԳՈՒ ԱՆԱՃԱ ՀԱՄԱՄ

Ապուտ էՖ. խանը գուրպիկտէ Ն : 42

Պաշտօնէքի սերէհվալը եւնի քիւշատ օլան Տէ-բօղիթօտա՝ Էվրօբանըն վէ պախուսուա Ֆրանսանըն էն մէջնուր ֆապրիգալարընտան պիրինճի նէվի սիկա-րա քեաղըաը թէտարիք իթտիրիլուալ, իմալ վէ ֆի-րուլթ օլունմագտա տըր. Միւհէթէրէմ էհալինին իսթիմալ իթտիկի տուխանըն նէվի հէր գանդիսի օ-լուր իսէ օլուն, ալա խալիս բիրինճտէն մա՛մուլ օ-լան մէգքիւր քեաղըաըն էլիկի անճաք աղըալ ֆէվ-քէլատէ լէզզէթ վէ թաթըլըք կէթիւրմէքտէն իպա-րէթ տիր. կէրէք իսթամպօլ վէ կէրէք թաշրալար իչուն վուգու պուլաճադ. սըբարըլար սուհուլէթլէ վէ աթիտէ միւնտէրիճ շարթլար իւզրէ իճրա օլունուր. Պիրինճի. — Կէօսթէրիլէն նիւմուլէլը մուճիպինճէ կէրէք քեաղըալարըն ճինսի վէ կէրէք ատէտլըրի տօղ-րու օլաճադ տըր .

Իքինճի — Սըբարըլարը կիւնինտէ թէսիմիտուալ էօյլէ . Պու կիւն օլմաուր, ետըն օլաճադ, կիպի սէօզ-լէր իւն միւշտէրիլէրի ալտաթմանաճադ տըր . Իւշիւնճի. — Կէրէք քեաղըալարըն սըալարընտա վէ կէրէք բէսիմլէրտէ ա՛սալ թաղիտ պուլունմանաճադ. Թէշրիֆէ բաղպէթ պուլուրտաճադ էֆէնտիլէր իշպու-իլանըմըպտա միւնտէրիճ շարթլարը թէմամէն իճրա իթմէքտէ օլաուղունմուլալ թաատիգ իտէճէքլէր .

ՇԱՀԻՆՏ ԳՈՒՄՐ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷԸՆԹԱՅԼ

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 • Պահեստի զբաժնի 16,243,127 Հասոյթ 1887 Տարւոյ 1,932,320

ՆՕՐԹՀ ԲԸՆ ԷՇՈՒԲԸՆՍ

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 • Պահեստի զբաժնի 3,421,200 Հասոյթ 1887 Տարւոյ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր դնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրենք ներկայացնել, նաև իրր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած գումարին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կանցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 • **ԱՐԻԹԱՅՆ** Պահեստի զբաժնի Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգեհաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ դրամածարներն խիստ օգտակար պայմանաւ, Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղութեամբ կը հրահրուին դիմել Ղալաթիա Գօմէօիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ, ՍԵՐՈՒԲԵՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց.

— 52 —

Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ, և չիտակը կուգե՞ս, հօրք բնաւորութիւնը քիչ մը վայրենի է, ըսել է որ դու այն երիտասարդ ազնուականը կ'անարգես:

Պլանչ. — Անարգեւմ մի. ընդհակառակն զինքը տեսած օրէս ի վեր կը պաշտեմ, հոս սրտիս մէջն է. իւր նայուածքներովը ինձ հետ խօսած օրէն ի վեր միշտ աչքիս առջինն է, ա'լ անկէ անդին բան չկայ, ալ ես ոնորն եմ. և կը թուի ինձ թէ սովորական մարդիկներէ մեծ է. ո՞րչափ արի է, ազնիւ, ազնուական և վեհանձն. արդեօք ձիու վրայ նըստած ատենը ի՞նչ շնորհքով կ'երևայ:

Պէր. — Իրաւ ես, սիրուելու մարդ մ'է.

Պլանչ. — Ատանկ մէկը պէտք է որ ամեն աղէկութիւն ունեցած ըլլայ, և արդէն աչքերը կը ցուցնեն մեծ օխրտ մը ունենալը:

Պէր. — Ճշմարիտ է:

Պլանչ. — Բաջասիրտ.

Պէր. — Ահարկու:

Պլանչ. — Միանգամայն բարի:

Պէր. — Փափուկ.

Պլանչ. — Պէրճ.

Պէր. — Փառաւոր.

— 53 —

Պլանչ. — Վերջապէս շատ հաւնած եմ իրեն:

Պէր. — Աննման հասակ մը ունի, հապաաչքերը, ճակատը, քիթը.

Ֆրանս. (Մեկուկ) — Կը տեսնե՞ք սա ցընդած պառաւը. նկարագրութիւնս ընելով կը հիանայ վրաս. դէշ ճամբայ չէ, քիչ քիչ կողոպտեց զիս:

Պլանչ. — Անոր վրայօք այդպէս դովեստիւ խօսելուդ համար քեզ ալ շատ կը սիրեմ:

Պէր. Գիտեմ.

Ֆրանս. — (Կրակին վրայ իւղ կը լեցնէ աւելցածմը.)

Պէր. — Բաբի, փափուկ, լայնածաւալ սիրտ մը ունի, պէրճ, փառաւոր. . .

Ֆրանս. — (Վա'յ նղովեալ, նորէն սկսկսեց.)

Պէր. — Ամենամեծ իշխան մ'է, կերպարանքը վայելուչ և ձեռնոցներուն վրայ ալ ոսկիէ բանուած զարդ մը ունի:

Պլանչ. — Բայց ես չէի ուզեր որ իշխան կամ մեծ մարդ մը եղած ըլլայ, աւելի աղէկ էր որ քաղքէն նոր եկող դպրոցական մը ըլլար:

Պէր. — Չեմ հակառակիր ըսածիդ, դու

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԱՄԱՌՈՑ
Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ն
Հ Ա Ց Ո Ց
 Ի ՊԵՏ
 ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆՍ
 Գին 100 բարա

Պողաճեան Բիւզանդէֆէնտի աշխատանքիւն իւր զգային պատմութիւնն, ոչ միայն իւր պարունակութեամբ և լեզուին մարդութեամբ, այլ նաև նմանը ցարդ չտեսնուած դնոյ աժանութեամբ խիստ յարմար դասագիրք մ'է մեր ազգային վարժարանաց համար:

Կեդրոնատեղին է հեղինակին զրատունն, Չաղմազճըլար թիւ 56

ՏԷՐ - ԽՄԲԱԳԻՐ
 ՏԻՐԱՆ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱՇԱՐԱՑ ԸՆԿ.
 معارف تطارات جليله سلك وخصتنامه سبله طبع اولشدر

ՖԼՕՌԻՕ ԵՐ ՌՕՊԱԹԹԻՆՕ

ՇՈԳԵՆԱԿԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՏԱԼԱԿԱՆ

Արագ արագ լինելու ժամանակ և ժամանակ

Ամեն երկուշաբթի և Պոսէն կը մեկնի ի Մարտիկա, հանդիպելով Տարտանի, Չմիւսին, Գիտ, Պրէսոն, Գալտանիս Մէսինա, Բալէրմոն, Նարոյի, Լիվոնի և Ճէնովա (Սոյն չաղմուտը երկու շաբաթը անգամ մը միայն Չմիւսին և Գիտ չի հանդիպելով Սելանիկի ճամբով կը մեկնի):

Ամեն երկուշաբթի Սուլինա, Կալաց և Խալապիլ:

Ամեն Չորեքշաբթի Պրէսոն, Պրինտիպի, Պար, Անքոնա, Վենէցիա և Թրիէսթէ: Ամեն Հինգշաբթի ուղղակի յՕտէնա:

Երկուշաբթի անգամ մը եւ Յիւր Սանտոն, Տրապանիս Պաթուսի Գիւրուիլի և հանգստութիւնը արտին ուղեւորաց: Չափաւոր գին Օրինաւոր գներով փոճառք կընդունար եւրոպ. երկիրներու համար: Դիմել առ Պոլսոյ մասնաճիւղն Պահճէ գալու թիւ 59

— 54 —

ալ ուրիշներուն վրայ դպրոցականը կընտրես եղեր: (Շիտակը աղէկ ընտրութիւն, դպրոցականը ուր խնամը ուր. ինչ ըսեմ, երիտասարդ աղջկան խելքին մէջ ամեն բան իրարու հակառակ կըլլան:) Բայց օրիորդ, այդ դեղեցիկ երիտասարդը այնքան կը սիրէ ըզքեզ, որ վրադ կը խենթենայ: (Մարդուն քով բան մը չմնաց, չորցաւ, անոր ստակը հաւաւ, իմ ալ խօսքերս հատան:)

Պառնշ. — Բայց ինչո՞ւ կիրակի օրերը կանուխ չիգար, թէ զինքը չի տեսնեմ: Երբ կը տրամիմ, այնչափ կը սիրեմ. ո՞հ, անցեալ օր ընծային ատենը կարծեցի թէ հետո պիտի խօսի, խակոյն սիրտս սկսաւ նետել, վերջապէս, դիշիր և ցերեկ մտածմանցս առարկայ եղած է. կը դիտեմ անոր սէրն ալ, ի՞նչպէս կը հալի ու կը մաշի իմ վրաս. ապահով եմ թէ դէմքս իւր սրտին մէջ փորագրեալ է, ասանկ բնաւորութեան տէր մարդ մ'է այն, և յայտնի ալ կերևայ թէ ինձմէ զատ ուրիշները անկարելի է որ անոր սիրտը դրաւեն:

Պէր. — Կերպեալ հոգւոյս վրայ թէ ըսածներդ չատ ճշմարիտ են:

Ֆրանս. — (Մտանիս ալ դնաց.)

— 51 —

Պէրարտ. — Բոլոր ձայնոյս օգնութիւն կը պոռամ:

Թուր. — Ասկէց զատ, դուռն ալ զարնողին չըլլայ որ բանաք:

Պէրարտ. — Եւ ոչ իսկ թագաւորի՞ն:

Թուր. — Մանաւանդ թագաւորին: (Մեկնի)

ՏԵՐԱԿ

Պառնշ, Պէրարտ, Ֆրանսուա

(Պառնշ Պէրարտի հետ խօսելու միջոցին, Ֆրանսուա ասանց Պառնշէն տեսնուելու Պէրարտին ետեւը կեցած մարմ ընդ մերթ դրամ կատայ անոր գալու շապէս:)

Պառնշ. — Խիղճը կը տանջէ զիս:

Պէր. — Խիղճը, և ի՞նչ պատճառաւ:

Պառնշ. — Սե՛ս տեսներ թէ ի՞նչպէս հայրս պզտիկ բանէ մը կը խառովի և կը զարհուրի. քովէս հեռացած Ժամանակ աչքերը արտասուք լեցուած էին. խնդճ հայրիկ, որչափ բարեօրտ է. պէտք էր իմացնէի իրեն թէ կիրակէ օրերը դուրս ելած ատեննիս երիտասարդ մը մեր ետեւէն կիլնայ, միաբար կուգայ այն երիտասարդը, որ...

Պէր. — Բայց այդ բանը անոր իմացնելէն